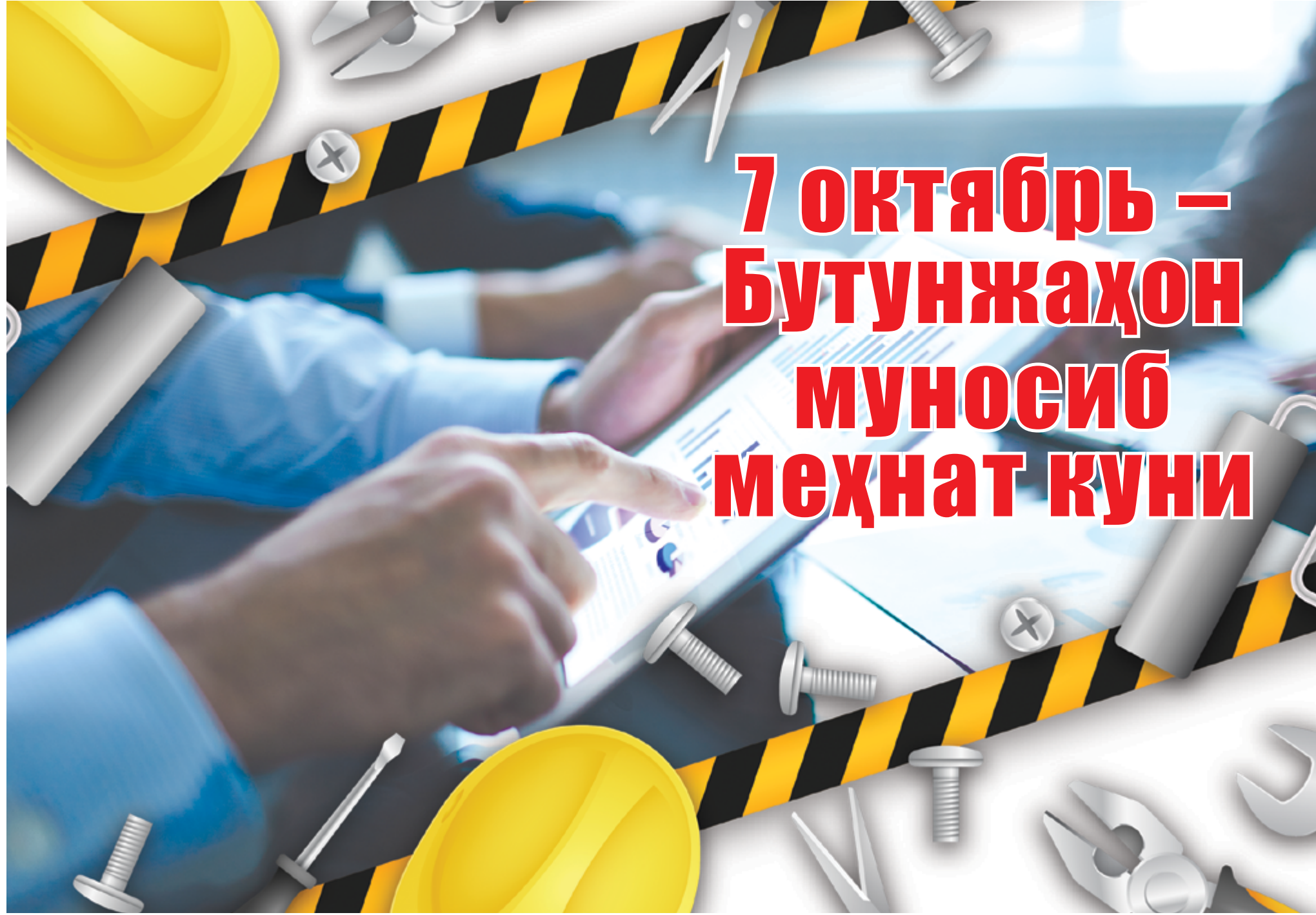

Касаба уюшмаси аралашгач...

Бердиев ўз ишига тикланди

Рустам Бердиев «Сирдарёэкспертиза» масъулияти чекланган жамиятида бош ҳисобчи бўлиб ишларди. Иш берувчи у билан тузилган меҳнат шартномасини бекор қилди.

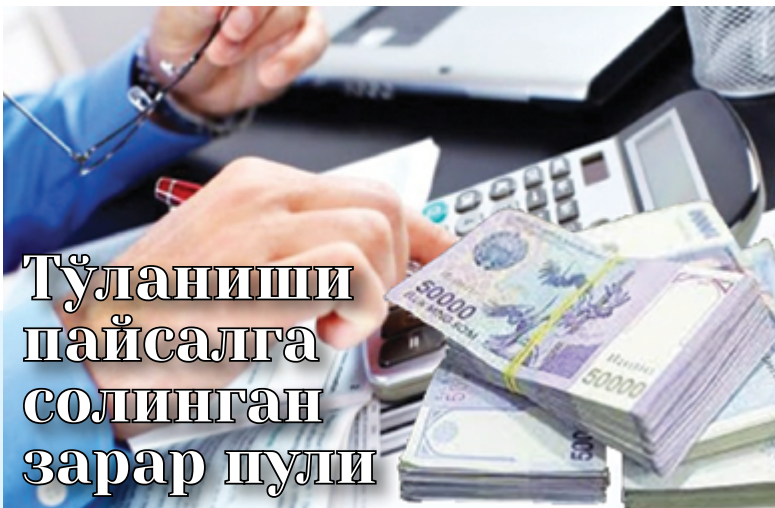
Бундан норози бўлган Р.Бердиев ўз ишига тиклашларида ёрдам сўраб, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Сирдарё вилояти кенгашига мурожаат қилди. Кенгаш мутахассислари масалани жойида, тегишли ҳужжатлар асосида ўрганиб чиқди. Натижада қонун талаблари бузилгани, корхона томонидан Р.Бердиев билан тузилган меҳнат шартномаси

ноқонуний бекор қилингани аниқланди. Шундан сўнг иш берувчи номига бош ҳисобчини ўз ишига тиклаш, тўланмай қолган иш ҳақи, мажбурий прогул кунлари учун ва бошқа тўловлар ҳисоб-китоб қилиниши юзасидан ҳақида тақдимнома киритилди.

Касаба уюшмаси аралашуви

билан мурожаатчи ўз ишига тикланди ва унга жами 54 729 000 (эллик тўрт миллион етти юз йигирма тўққиз минг) сўм иш ҳақи ва бошқа тўловлар тўлаб берилди.

Ширинхон УМАРАЛИЕВА,
Ўзбекистон касаба уюшмалари
Федерацияси Сирдарё вилояти
кенгаши меҳнат ҳуқуқ инспектори

Тўланиши
пайсалга
солинган
зарар пули

Жамолиддин Шодмонов «Избоскан тумани йўллардан фойдаланиш» унитар корхонасига қарашли 65-йўл бўлимида ишчи бўлиб ишлаб келаётганди. Аммо кунлардан бир куни иш вақтида бахтсиз ҳодиса рўй берди. Оқибатда, ходим ҳалок бўлди. Унинг ортидан аёли ва бир нафар қизи бўзлаб қолаверди.

Бу не ҳолки, ушбу бахтсиз воқеадан сўнг иш берувчи унинг яқинларига товон пулларини тўлаб бермаган.

Масъул мутасаддилар вазиятни ўз назоратига олди. Текширувлар мобайнида корхона тегишли

суғурта компаниясига зарур ҳужжатларни вақтида тақдим этмагани аниқланди. Зудлик билан иш берувчига тегишли нафақа ва ойма-ой тўланиши керак бўлган маблағларни тўлаш бўйича тақдимнома киритилди. Шундан сўнг марҳум Жамолиддин Шодмонов оила аъзоларига бир марталик нафақа учун 131 миллион 102 минг 136 сўм ва аннуитет шартномаси асосида 33 миллион 627 минг 227 сўм миқдоридagi маблағ суғуртадан ундириб берилди.

Бундан ташқари, ўрганишлар чоғида қатор камчиликлар аниқланди. Ходим билан содир бўлган ҳалокатга ҳам айнан шу камчиликлар сабаб бўлган. Хусусан, корхона ишчиларининг

биронтаси меҳнат хавфсизлиги бўйича ўқитилмаган. Боз устига йиллар давомида меҳнат хавфсизлигига умуман эътибор қаратилмаган.

Аниқланган камчиликлар юзасидан корхона раҳбариятига тегишли кўрсатмалар, ишчи-ҳодимларга эса меҳнат қонунчилиги, ҳақ-хуқуқ ва мажбуриятлар, техника хавфсизлиги бўйича тушунтиришлар берилди.

Дилшодбек ҚАЮМОВ,
Ўзбекистон касаба
уюшмалари Федерацияси
Андижон вилояти
кенгашининг меҳнатни
муҳофаза қилиш бўйича
етакчи мутахассиси

Йиғилиш

Қарши шаҳрида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Қашқадарё вилояти кенгашининг 9 ойлик якунларига бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди.

МУҲИМ ВАЗИФАЛАР ТАҲЛИЛИ

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Қашқадарё вилояти кенгаши раиси Бахтиёр Жўраев олиб борган йиғилишда қатор долзарб масалаларга алоҳида ургу берилди. Жумладан, Миллий мониторинг гуруҳи томонидан Нишон, Қамаш, Косон, Яккабўғ туманида олиб борилган ўрганиш натижалари, пахта йиғим-терими мавсумида болалар меҳнати ва мажбурий меҳнатдан фойдаланмаслик чора-тадбирлари ҳақида сўз борди.

Таъкидландики, ўрганишлар жараёнида касаба уюшма аралашуви билан Қамаш туманидаги «Жавлонбек сифат инвест» фермер хўжалиги пахта даласида меҳнат қилаётган 65 нафар теримчига 19 732 000 сўм терим пули тўлиқ тўлатиб берилган.

Шунингдек, нодавлат сек-

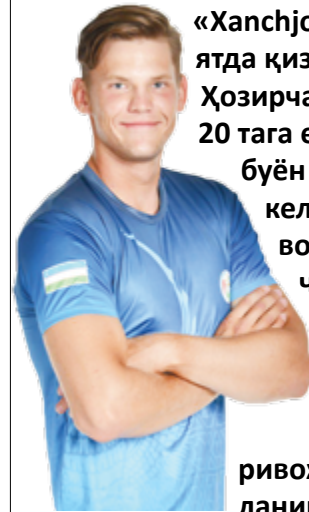
торида ишлайдиган ходимларни касаба уюшмасига жалб этиш ишларини янада жонлантириш бўйича ҳар бир тармоқ ва туман кенгаши фаолияти таҳлил қилиниб, зарур таъсиялар берилди.

Йиғилишда «Энг яхши сектор раҳбари», «Энг яхши ҳоким ёрдамчиси», «Энг яхши профилактика инспектори», «Энг яхши хотин-қизлар фаоли», «Энг яхши маҳалла раиси», «Энг яхши ёшлар етакчиси» танловларининг вилоят босқичини уюшқоқлик билан ва адолатли тарзда ўтказиш, бундан ташқари, бошланғич ташкилотларда меҳнат қилаётган илгор ходимларни аниқлаш ва уларни рағбатлантиришга оид тегишли кўрсатмалар берилди.

Акмал АБДИЕВ
«ISHONCH»

Ханчжоудан хушхабарлар

«Ханчжоу – 2022» Осиё ўйинлари ғоятда қизғин ва мурасасиз кечмоқда. Ҳозирча олтин медалларимиз сони 20 тага етди. Ўзбекистон 1994 йилдан буюн Осиё ўйинларида қатнашиб келаётган бўлиб, шу йиллар давомидаги иштирокида спортчиларимиз энг кўп олтинни 2018 йилда Жакартада бўлиб ўтган Осиё ўйинлари мусобақасида (20 та олтин) қўлга киритган. Воқеалар ривожига кўра ушбу натижа янги-ланиши мумкин.

5 октябрь куни бўлиб ўтган ўйинлар ҳам спортчиларимиз учун омадли келди. Оғир атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси, Халқаро тоифадаги спорт устаси, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясига қарашли Республика ихтисослаштирилган комплекс болалар ва ўсмирлар спорт мактаби спортчиси Муҳаммадқодир Тоштемиров 81 кг. вазнда беллашувларни якунлаб, Осиё ўйинлари совриндори – кумуш медаль соҳибига айланди.

У 81 кг. вазнда даст кўтаришда 159 кг., силтаб кўтаришда 192 кг., умумий 351 кг. натижа билан 2-ўринни қўлга киритди. Яна бир спортчимиз байдарка ва канозда эшак эшиш бўйича терма жамоа аъзоси, халқаро тоифадаги спорт устаси – Владлен Денисов ҳам С1-1000 метр масофадаги бахсларда муносиб иштирок этиб, кумуш медални қўлга киритди.

Шунингдек, 6 октябрь куни Оғир атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси Акбар Жўраев ҳам Осиё ўйинларининг совриндорига айланди. – 109 кг. вазн тоифасида иштирок этган спортчимиз 417 (189+228) кг. оғирликни ўзига бўйсундириб, кумуш медаль соҳибига айланди. Мазкур йўналишда ғолиблик силтаб кўтариш ва икки кураш бўйича Осиё ўйинлари рекордини ўрнатган хитойлик спортчи Хуанхуа Лиу (418 (185+233) га насиб этди.

Ватандошларимизни ютуқлари билан қутлаб, улардан навбатдаги ғалабаларни кутиб қоламиз.

Ўз мухбиримиз

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясида куну тун фаолият кўрсатадиган

1211

қисқа рақамли
«Ишонч телефони»,
яъни «Call-center»га

мамлакатимизнинг турли ҳудудларида, олис ва чекка қишлоқларида яшаётган хотин-қизлар ўз муаммолари бўйича исталган вақтда мурожаат қилишлари мумкин.

Тошкент вилояти

Мавсум қандай ўтди?

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Тошкент вилояти кенгашида ёзги соғломлаштириш мавсуми давомида оромгоҳлар фаолияти қай тарзда олиб боририлгани ва унинг яқунларига бағишланган тадбир бўлиб ўтди.

Унда оромгоҳларни ташкил этишда ҳамкорлик қилган мута-садди бошқарма ва ташкилотлар вакиллари, шунингдек, болалар-нинг хавфсизлигини таъминлаш, бўш вақтларини мазмунли ташкил этишда алоҳида жонбозлик кўр-сатган ходимлар иштирок этди.

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Тошкент вилояти кенгаши раиси Мурод Носиров мавсумда жами 160 та оромгоҳда 49 646 нафар бола дам олганини алоҳида таъкидлади.

Маълумотларга кўра, барча оромгоҳларда кутубхоналар фаолияти ташкил этилиб, улар болаларнинг ёшига мос адаби-ётлар, газета ва журналлар бил-лан таъминланган. Шунингдек, 5 ташаббус бўйича тўғарақлар, бо-лаларнинг бўш вақтларини маз-мунли ўтказиш мақсадида чет тилларини ўрганиш, «Моҳир қўл-лар», «Бисер тўқиш», «Расм чи-зиш», китобхонлик, санъат, турли спорт мусобақалари, компьютер саводхонлиги бўйича танловлар,

ўқувлар, викториналар ташкил этилган. Театр томошалари, ба-дийий, ҳужжатли фильмлар, кино ва мультфильмлар ҳамда бошқа маданий-маърифий ва спорт тад-бирлари ўтказилган.

Тадбир сўнида мавсум даво-мида фаоллик кўрсатганлар «Энг яхши оромгоҳ бошлиғи», «Энг намунали ҳамкор», «Энг наму-нали кўриқлаш хизмати ходими», «Энг фаол етакчи», «Энг масъули-ятли ташкилотчи» каби бир нечта номинациялар бўйича тақдир-ланди.

Барча фаолларга фахрий ёр-лик ҳамда эсдалик совғалари топширилди.

Холида ЭГАМБЕРДИЕВА
«ISHONCH»

Тадбир

Сирдарё вилояти

Ички туризм

Ўтмишга саёҳат

Яқинда Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Сирдарё вилояти кен-гаши 54 нафар меҳнат фахрийсини Хо-разм вилоятига саёҳатга юборди. Бу бахт каминага ҳам насиб этди.

Очиғи, бунгача Хоразмда бўлмаган эдим. Ви-лоят тасаввур қилганимдан-да гўзал ва обод экан. Айниқса, Ичан қалъа ҳақидаги таассуротларимни сўз билан ифода-лаб беролмайман. Ушбу обида дунёнинг 9 та ажойиб қалъа шаҳарлари қаторига киришини айтишганда, ич-ичимдан фахр-ифтихор туйдим.

Мажмуани айланар эканман, ёғоч ўймакор-лиги, сангтарошлик, ганчкорлик ва нақшошлик безаклари диққатимизни тортди. Дишон қалъа, Паҳлавон Маҳмуд мақбараси, Муҳаммад Аминхон мадрасаси ва бошқа кўплаб ёдгорликлар, меъмо-рий обидаларни айтмайсизми!

Қадимий қадамжоларни томоша қилар экан-ман, ўзимни худди ўтмиш, тарих билан юзлашган-дек ҳис этдим.

Мавлуда СИДДИҚОВА,
меҳнат фахрийси

Бухоро вилояти

Сиз доимо эъзоздасиз

«Бухоро минтақавий темир йўл узели» унитар корхонаси ҳудудий касаба уюшма қўмитаси томонидан ташкилот-нинг Самарқанд узелида кўп йиллар самарали меҳнат қилган, айни вақтда кексалик гаштини сўраётган 50 нафар меҳнат фахрийсининг Бухоро шаҳрига саёҳати уюштирилди.

Шунингдек, соҳада узок вақтдан буён фаолият юритаётган 40 нафар ишчи-ҳодим қимматбаҳо эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Насиба БОБОМУРОДОВА,
«Бухоро минтақавий темир йўл узели»
унитар корхонаси ҳудудий касаба уюшма қўмитаси
маданий-маърифий ва спорт йўриқчиси

Қашқадарё вилояти

Полвоновнинг фаолият фалсафаси

«Ўзингда бўлмагунча, бировга беролмайсан. Ўзинг амал қилмасанг, бировни эргаши-ра олмайсан. Фақат ўз манфаатингни ўйласанг, ўзганинг ҳожатини чиқара олмайсан».

Юқоридаги қарашлар Қарши шаҳридаги 7-мактаб касабакўм раиси Тўйчи Полвоновнинг дунёқарашига айланиб кетган.

Мактабда жисмоний тарбия фанидан сабоқ бера-диган мураббий ўғил-қизларни спортга кенг жалб қи-лишдан ташқари педагогларнинг ҳам соғлом турмуш тарзига амал қилишига эътибор қаратади. Ҳаракатчан

муаллимни кўпроқ галстук таққан ҳолда эмас, спорт ли-босида, машғулот ёки мусобақа ўтказаяётган ҳолда уч-ратасиз. Таълим муассасасида ходимлар гимнастикаси машғулотлари йўлга қўйилган. Тармоқ касаба уюш-маси Қарши шаҳар кенгаши томонидан шуғулланиш учун спорт анжомларининг берилиши эса айни муддао бўляпти. Мусобақаларда яхши кўрсаткичлар қайд этган спортсеварлар тармоқ спартакиада-сига жалб қилинаёт-гани ҳам ўзига хос рағбат вазифасини ўтаётир.

Эътиборли томони, янги ўқув йили бошланиши ара-фасида мактабда катта ўзгаришлар юз берди. Спорт зали, янги ўқув бинолари қурилди, борлари таъмир-ланди. Таълим муассасасини айланар экансиз, замон та-лабларига тўла мос келадиган шароитлардан дилинғиз

Наманган вилояти

Юрт эртаси учун барчамиз масъулмиз

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Наманган вилояти кенгаши вакиллари Президенти-мизнинг БМТ Бош Ассамблеяси-нинг 78-сессиясида сўзлаган нутқи ва унда кўтарилган долзарб вази-фаларни кенг жамоатчиликка етка-зиш мақсадида тарғибот-ташвиқот ишларини бошлаб юборди.

Тарғибот иши даставвал таш-килотнинг ўзида вилоятнинг энг фаол вакиллари ҳамда нуроний отахонлари иштирокида ўтка-зилди. Ёши улўғлиги, меҳр-оқи-бати ва хушхўлиги билан нафақат Наманган аҳлига, балки бутун юр-тимизга танилган Ҳасан ва Ҳусан ота Ботировларнинг ушбу тад-

Хоразм вилояти

Ҳар аъзога елкадош

Шубҳасиз, ижтимоий муаммоларни аниқлаш ва уларни ўз вақтида ҳал этишда ўзаро ҳамфикрлик ва шериклик-нинг аҳамияти катта. Урганч тумани тиббиёт бирлаш-маси маъмурияти ва касаба уюшма қўмитаси ўртасида тузилган жамоа шартномаси билан ходимларнинг ижти-моий-иқтисодий ва ҳуқуқий манфаатлари ҳимоя қилин-моқда.

Зарарли иш шароитида ишла-ётганлар учун устама ҳақ, хизмат сафари, ҳақ тўланадиган қўшимча таътиллار ўз вақтида берилмоқда. Шунингдек, меҳнат фахрийлари ва ишлаётган пенсионерлар, кам таъ-минланган, боқувчисини йўқот-ган, ёш болали, ногирон боласи бор оила-ларга эътибор кучайти-риляпти.

Таҳлилларга кўра, йилнинг ўт-ган даврида бу каби тадбирлар учун ҳар бир ходимга сарфланган қўшимча манфаатдорлик маблағ миқдори салкам 1 миллион 600 минг сўмни ташкил қилган.

Ходимлар ва уларнинг оила

аъзоларини соғломлаштириш ма-саласи ҳам касаба уюшмасининг доимий диққат эътиборида. 2022 йил ва 2023 йилнинг ўтган дав-рида 30 нафар ходимга ижтимоий суғурта маблағлари, 20 нафар хо-димга касаба уюшма ҳисоби-дан санаторийларга йўлланмалар ажратилди. Беш нафар тиббиёт ходими Халқаро ҳамширалар кунги муносабати билан Тошкент шаҳрига саёҳатга юборилди. Бир қатор ходимларга касаба уюшма-ларининг қимматбаҳо совғалари топширилди.

Мини-футбол бўйича жамоа шакллантирилиб, футбол тўпи ва

бирда қатнашганидан англадикки, юрт эртаси учун ҳар биримиз бир-дек масъулмиз.

Бутун оламга тинчлик сўраб ду-ога қўл очган нуроний отахонлар-нинг ҳар сўзида шукроналик ва эртанги кунга ишонч уфуриб тур-ганлиги иштирокчиларни мамнун қилди.

Мана шундай тарғибот тадбир-лари эндиликда барча корхона ва ташкилотларда ўтказилди.

Орзуғул РУСТАМОВА
«ISHONCH»

Ижтимоий шериклик

спорт кийимлари олиб берилди. 50 нафар ходимга 12 миллион сўм-лик моддий ёрдам пули берилди.

Ёзги мавсумда қирқ нафарга яқин ходимнинг фарзандлари ви-лоятдаги сўлим оромгоҳларда дам олиб қайтишди. Умуман, фарзанд-ларимизга эътибор ва ғамхўрлик бўлакча. Мисол учун, Янги йил му-носабати билан 1680 нафар касаба аъзосининг фарзандлари учун байрам совғалари топширилган эди. Янги ўқув йили бошланиши арафасида эса кам таъминланган, кўп болали, боқувчисини йўқотган, ижтимоий ҳимояга муҳтож оила-лар фарзандларига 120 дона мак-таб сумкаси тарқатилди.

Фаолият давомида меҳнат муҳофазаси масаласи ҳам эъти-бордан четда қолаётгани йўқ. Хо-димлар учун муносиб иш шароит-лари яратилган. Иш берувчи ҳисо-бидан бепул иш кийимлари билан таъминлаш чоралари қўрилмоқда. Тиббий кўриқ маблағлари иш бе-рувчи ҳисобидан қоплаб берил-моқда.

Албатта, олдинда амалга оши-риладиган вазифалар кўп. Куз-қиш мавсумида чекка қишлоқларда фаолият кўрсатувчи тиббиёт хо-димлари меҳнатини муҳофаза қи-лиш, аъзоларни моддий ва маъ-навий рағбатлантириш, бўш вақт-ларини мазмунли ташкил этиш, асосийси, ҳар бир касаба аъзосига елкадош бўлиш учун ижтимоий шериклик асосида барча чора-ларни кўрамиз.

Манзура ЖУМАНОВА,
Урганч тумани тиббиёт
бирлашмаси касаба уюшма
қўмитаси раиси

Бошланғич ташкилотларда

яйраб, кўзингиз қувнайди.

– Спорт залимиз йўқ эди. 24х12 ўлчамли залнинг қу-рилгани барчани хурсанд қилди, – дейди Тўйчи полвон. – Энди залда «ҳаёт қайнайди». Машғулот ва мусобақа-ларимиз янада кўпаядиган бўлди.

– Ходимлар касаба уюшмаси имтиёзларидан кенг фойдаланяпмиз, – дейди Азима Зайнутдинова. – Яқин-дагина 60 нафар педагог Самарқанд шаҳрини зиёрат қилиб келдик. Ўзим август ойида «Чортоқ» санаторий-сида дам олдим. Сиҳаттоҳдаги таассуротларим бир олам. Хилма-хил муолажалар, гўзал табиат қўйнига саёхатлар, санъаткорлар ижросидаги турфа маданий дастурлардан куч-қувватга тўлиб, кўтаринки руҳда уйга қайтдим. Му-носиб меҳнат ва дам олиш шароитларини яратиб бера-ётган касаба уюшмасидан миннатдормиз!

Акмал АБДИЕВ
«ISHONCH»

Тошкент шаҳри

Тиббиёт ходимлари беллашуви

Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва Соғлиқни сақлаш хо-димлари касаба уюшмаси Республика кенгаши ижроия қўмитасининг тиббиёт муассасалари ходимлари ўрта-сида «Соғлиқни сақлаш вазири кубоги – 2023» спорт мусобақаларини ташкил қилиш тўғрисида»ги қўшма қарори ишлаб чиқилган эди. Унга кўра, Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмасининг Тошкент шаҳар кенгаши ва шаҳар Соғлиқни сақлаш бошқар-маси ҳамкорлигида тиббиёт ходимлари ўртасида мусо-бақа уюштирилди.

Чилонзор тумани спорт мактабида бўлиб ўтган тадбирда туман ҳо-кими ўринбосари Алишер Ҳатамов, шаҳар соғлиқни сақлаш бошқар-маси бошлиғининг биринчи ўринбосари Нодир Сатвалдиев ҳамда Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмасининг Тошкент шаҳар кенгаши раиси Гулноза Тошпўлатова қатнашди.

– Бу беллашувлар соҳа ходимларининг жисмоний фаоллигини ошириш, саломатлигини мустаҳкамлаш, улар орасида соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш, айни йўналишда олиб борилаётган ишлар са-марадорлигини янада ошириш мақсадида ташкил этилмоқда, – деди Гулноза Тошпўлатова кириш сўзида ва барча қатнашчиларга омад ти-лади.

Шундан сўнг 300 нафарга яқин эркек ва аёл иштирокида мини-фут-бол, стол тенниси, шахмат ва шашка бўйича мусобақалар ўтказилди. Қизғин баҳсларга бой беллашувлар якунида ғолиблар аниқланди. Би-ринчи ўринни эгаллаган Янгиҳаёт тумани тиббиёт бирлашмаси жамоа-сига «Соғлиқни сақлаш вазири кубоги – 2023» топширилди. Республика босқичига йўлланмани қўлга киритган ғолиблар диплом ҳамда эсда-лик совғалари билан тақдирланди.

Муроджон АХУНОВ,
Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси
Тошкент шаҳар кенгаши етакчи мутахассиси

Саломатлик тарғиботи

Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Тош-кент шаҳар кенгаши томонидан Яшнобод туманидаги 166-умумтаълим мактабида мактабгача таълим таш-килоти ва умумтаълим мактаблари педагог-ўқитувчи-лари, ишчи-хизматчилари ўртасида «Спорт – соғлиқ га-рови» шиори остида «Тошкент шаҳар кенгаши кубоги»-нинг туман босқичи ўтказилди.

Ходимларни спортнинг оммавий турларига кенг жалб этиш, улар ўртасида соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш мақсадида ўтказилган мусобақада иштирокчилар спортнинг мини-футбол, стол тенниси, бад-минтон, дартс, шахмат ва шашка турлари бўйича беллашдилар.

Совриндор ва номинация ғолиблари диплом ва эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Ҳуломжон МИРАҲМЕДОВ
«ISHONCH»

Андижон вилояти

Соғлом турмуш учун

Андижонда тиббиёт муассасалари ходимларининг жисмоний фаоллигини ошириш, улар орасида соғлом турмуш тарзини тарғиб этиш мақсадида «Соғлиқни сақлаш вазири кубоги – 2023» спорт мусобақалари ўт-казилди.

Қизғин кечган беллашувларда стол теннисида эркеклар ўртасида РШТЕИАМ Андижон филиали ходими Тўлқин Маликов, аёллар ўрта-сида вилоят юқумли касалликлар шифохонаси ходимаси Дилафрўз Ортиқова, шахматда эркеклар ўртасида Шаҳрихон тумани тиббиёт бирлашмаси вакили Тўхтасин Тўланбоев, аёллар ўртасида Хонобод шаҳарчаси тиббиёт бирлашмаси ходимаси Дилрабо Қосимова, шаш-када эркеклар ўртасида Ҳикматилло Ҳожиматов, аёллар ўртасида Хо-нобод шаҳарчаси тиббиёт бирлашмаси вакиласи Клара Мирзаева ғо-либ бўлишди. Мини-футболда эса Пахтаобод тумани тиббиёт бирлаш-маси жамоасига тенг келадигани топилмади.

Ғолибларга фахрий ёриқча ва эсдалик совғалари топширилди.

Анваржон АРЗИЕВ,
Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба
уюшмаси Андижон вилояти кенгаши раиси

«Илтимос, салфетка сотиб олинг!»

ПУЛ СЎРАБ ЧЎЗИЛГАН ЖАЖЖИ ҚЎЛЛАР ВА ИЛТИЖОЛИ НИГОҲЛАР ҚАРШИСИДАГИ ЎЙЛАР

Кўча-кўйда, савдо мажмуалари, ресторанлар яқинида, ер ости ўтиш жойларида сиз ҳам бу ҳолатга дуч келгансиз: «Илтимос, битта салфетка сотиб олинг» дея илинж билан юрган болалар... Баъзан эса бу болалар қий-налиб қолгани ёки кимнингдир кас-саллигини айтиб, «нонга», «дорига ёр-дам беринг», деб қўл чўзишади. Кўпинча эътиборсизлик билан ўтиб кетадиган бу ҳолатлар ортида жуда катта муаммолар борлигини кўпинча англамаймиз. Бу юзлаб, минглаб беғу-бор гўдаклар кимларнингдир хатоси туфайли «бадал» тўлапти. Аслида пул топиш илинжида юрган болаларнинг бугун жамиятда яхши таълим-тарбия олишлари учун барча шарт-шароитлар яратилган. Улар-нинг ҳам ўқишга, яхши яшашга, ор-зу-мақсадларини амалга оширишга ҳақи бор. Лекин айрим ота-оналар томонидан оилаларда мажбурий меҳнатга муносабат ўзгармасдан, маиший зўравонликлар ҳамон сақланиб қолаётгани бунга тўсиқ бўлмоқда. Ахир болага тиланчилик қилишни кимдир ўргатмаса, унинг хаёлига ҳам келмайди-ку!..

ТАҚИҚЛАНГАН. АММО...

Халқаро меҳнат ташкилоти маълумоти-га кўра, бугунги кунда 200 миллиондан ор-тиқ бола мажбурий меҳнат қурбонига айланган. Шундан 89 миллион нафари хавфли ва зарарли ишлар билан машғул. Мутахассисларнинг қайд этишича, бундай болалар нормал инсоний му-носабатлардан, таълимдан маҳрум бўлиш би-лан бирга, улар тўйиб овқатланмайдилар, соғ-лиғида муаммолар мавжуд. Сир эмас, бир пайтлар мактаб ва касб-ху-нар коллежлари ўқувчилари турли ишларга мажбурий равишда жалб қилинар эди. Ма-салан, металл чиқиндилари ва макулатура йиғиш, қишлоқ хўжалиги ишлари, айниқса, пахта йиғим-терими болаларсиз ўтмас эди. Ўқув йили бошланиши билан дарслар тўхта-тилар, мактаблар ёпилар ва болалар пахта майдонларига жўнатиларди. Бутун мавсум шу тарзда ўтарди. Оддий тилда айтганда, бу маж-бурий меҳнат эди. Лекин ҳозир бундай эмас. Бугун мазкур ҳолатларга чек қўйилди. Сўнгги йилларда мамлакатимизда маж-бурий меҳнатга қарши кураш масаласига

алоҳида эътибор қаратилди. Мажбурий ва бо-лалар меҳнатига барҳам беришнинг қонунчи-лик асослари кучайтириб борилмоқда. Жум-ладан, 2018-2021 йилларда тегишли кодекс ва қонунларга ўзгартириш ва қўшимчалар кири-тилиб, болалар меҳнатидан фойдаланишга йўл қўйилмаслик тўғрисидаги талабларни бузиш ҳамда меҳнатга маъмурий тарзда мажбурлаш каби хатти-ҳаракатлар учун маъмурий ва жи-ноий жавобгарлик кучайтирилди. Конституциямизга кўра, боланинг соғлиғига, хавфсизлигига, жисмоний, ақлий, руҳий ривожланишига ва унинг таълим олишига хавф соладиган ҳар қандай мажбурий меҳнат тақиқланади. Болаларни мажбурий меҳнатга жалб қилганлар тўғридан-тўғри жиноий жа-зога тортиладиган бўлди. Умуман ол-ганда, давлатимиз бунинг учун таъ-сирчан чоралар кўрмоқда. Тиланчилик билан шуғулла-ниш ҳам қонун билан тақиқлан-ганини эса кўпчилигимиз бил-маймиз.

МАДИНАНИНГ ОРЗУСИ...

Бу мавзуга қўл уришдан олдин одам-лар гавжум жой-ларда ёрдам сўра-ган, ҳўл сочиқлар сотиб юрган бир неча болалар би-лан суҳбатлаш-дим. Буюк Ипак йўли метроси томонда эдим. Бир қизча олдимга келиб, қўлини чўзди? «Оз-гина нонга пул беринг, илтимос». Қизчага бош-дан-оёқ разм солдим. Сочлари, уст-боши, қўл-лари кир, аянчли аҳволда. Кўнглим бузилиб кетди, пул бердим. Исмини сўрадим. — Мадина, — деб жавоб берди. Қарда туришини сўрадим, лекин жавоб ололмадим. — Онам, ҳеч кимга айтма, деганлар, — деб қўйди холос. — Пулларга ҳар куни нон оласанми, — деб сўрадим яна. — Ойимга бераман, пул олиб бормасам уйга киргизмайдилар, — деди қизча ерга қараб. Отаси ҳақида сўрагандим, вафот этганини айтди. — Келажақда ким бўлмоқчисан, — деб сўра-дим. — Ойи бўламан, энг яхши ойи бўламан, пул топиб кел, демайман боламга — деди. Қизалоқнинг бу гапларини эшитиб жуда ҳайратда қолдим. У қандай онаки, ўз фарзан-дини бунчалик хор қилиб қўйиши мумкин? Ўзини Улугбек, деб таништирган 8 ёшли бо-лани «Корзинка» супермаркети олдида учрат-дим. Унинг айтишича, ҳар куни машина гилди-

рақларини қорайтириш орқали кунига ўртача 50-100 минг сўмгача пул ишлаб топади.

— Ҳайдовчилардан машиналари балонини қорайтириб беришмини сўрайман, кимлар-дир рози бўлади, кимлардир эса шарт эмас, деб қўлимга шуначки пул бериб кетади. Онам ва опам билан бирга яшаймиз. Топган пулимни онамга олиб бораман, рўзғорга ишлатади.

— Мактаб-чи, дарсларга бормай-сизми, — деб сўрадим.

— Яқинда ёзги каникулда эрта-лабдан кечгача ишладим, ҳозир дарсдан кейин келаман-да.

— Келажақда қайси касбни танламоқчисиз? — Мак-табда яхши ўқийсизми, дарсларни қилишга қачон улгурасиз?

— Катта бўл-сам, магазинла-рим бўлади, яхши яшайман. Мак-табда ўқийман, лекин уйда дарс қилмайман, тез ухлаб қоламан. Ўқий десам, онам қийналади...

Болажон ке-лажақда тадбир-корми, бизнес-меними бўлишни мақсад қилгандир, балки. Дарсдан кейин кечгача пул топиш илинжида

сарсон-саргардон юриб, уйига бориб ухлаб қолиши ўқишга, ўрганишга имкон бермаслиги аниқ. Киши куюнадиган томони ҳам шу-да, ас-лида.

15 ёшлар атрофидаги бола билан суҳбат-лашганимизда у ўзининг исмини айтишни хоҳламади. Унинг айтишича, отаси ичкиликка берилган, уни «ишлаб пул топиб кел» деб уйи-дан чиқариб юборади.

— Ҳар куни шу ерга чиқиб, машина гилдирак-ларини тозалайман, шунинг ҳисобига одамлар пул беришади. Баъзан садақа, деб пул бериб ке-тишади. Онам ҳар доим биз ўқимадик, сен ўқи бо-лам, дейди. Ниятларим кўп, хали ўқийман, оила-мизга сал қарашай, кейин-да. Ҳозир дадам ичинчи ташласа бўлди, қолгани бир гап бўлар, — дейди у.

Бу болалар орасида биров айтмаса ҳам касал наси, ногирон дадасига бошқа чо-раси йўқлигидан ёрдам беришни истаб кўчага чиққанлари оз эмас. Тақдир тақозоси билан шунга мажбур бўлаётган бу жажжиларни айб-дор қилишдан йироқмиз. Аслида болаларнинг қалби тоза бўлади. Улар тез улғаяди, уларга тўғри йўл кўрсатилса, аjoyиб инсонлар бўлиб улғайиши мумкин... Гап масаланинг иккинчи томонида. Уларнинг келажаги яқинларини, ота-онасини қизиқтирмайдими?

Долзарб мавзу

Енгил-елпи даромад топишга ўрганган, таъ-лимдан, тарбиядан узилган боланинг келажа-ги-чи? Унинг кундалик юмушлари келажаги, ор-зулари, мақсадлари билан бир чорраҳада ке-сишса, кейин нима бўлади? Мана асосий масала, кўнгил увишиб, кишини ўйлантирадигани ҳам аслида шунда. Биз бунга кўз юммаслигимиз ке-рак. Тиланчилик болани бошида майда безо-риликка, кейинчалик жиноятга бошламаслигига ким кафолат беради?! Тиланчилик тирикчилик эмас, деб бежиз айтишмайди-ку ахир!

Шу куни кўплаб болалар билан суҳбат-лашдим, негадир ҳаммасида жавоб бир-би-рига ўхшаш эди. Қўлида фарзанд билан «бо-ламга нон пули беринг», деб юрган аёллар эса саволимизга жавоб ҳам бермади, кўрслик ва дағдаға билан йўлида кетаверди...

КЎНИККАНИ ЁМОН...

Фарзанд — бебаҳо неъмат. Меҳнат эса одамнинг зийнати. Болаларни меҳнатга ўрга-тиш муҳим, албатта. Лекин бунга тўғри ёнда-шиш зарур, деб ўйлаймиз.

Тўғри, мактабдан кейин ёки таътил пайтла-рида оиласи даромадига улуш қўиши мақса-дида боланинг уй, оилавий ҳамда қишлоқ хў-жалиги ишларида ота-онасига ёрдам бериши бола меҳнати ҳисобланмайди. Бу боланинг ри-вожланишига, қайсидир касбга қизиқишига, унда кўникма ва тажрибага эга бўлишига ёр-дам беради. Аммо уларни тиланчиликка жалб этиш жамият учун ҳам, ўша оила учун ҳам, фарзанд учун ҳам яхшиликка олиб келмаслиги кундек равшан. Бу улар учун руҳий, жисмоний, ижтимоий ёки маънавий жиҳатдан хавфли, мактабда ўқиш имкониятини истисно этадиган фаолият туридир. Демак, тиланчилик вояга ет-маганларга нисбатан зўравонликдир!

Бола атрофга ўз болаларча дунёқараши, беғубор нигоҳи билан қарайди. Шунинг учун улар ўзларига хавф солаётган воқеаларни, жа-раёнларни фарқлай олмайди, баҳолашмайди ҳам. Кунини тиланчилик билан ўтказган, ким-нингдир зуғуми, зўравонлиги остида улғайган болада тиланчилик пул топишнинг ягона йўли, деган тасаввурни, кўникмани пайдо қилиши аниқ. Дунёни эндигина англай бошлаган пай-тидаёқ онг-шуурини кўполлик, оиладаги па-ла-партиш ҳаёт тарзи билан тўлдирган фар-занддан эртага қандай инсон чиқади, улар ким бўлиб етишади? Уларнинг кўзига боксангиз бу-тун олам ташвишларини кўргандек бўласиз.

Ҳаёт ҳар доим ҳам биз ўйлаганчалик текис ва раван эмас. Аслини олганда, тиланчилик бу меҳнатдан қочиб дегани. Андишани бир четга суриб, тайёр даромадга ўрганиб қолган данга-саларнинг «касиби».

Ўзбекистонда ушбу масалалар қонун билан тартибга солинган бўлса-да, нега тиланчи бо-лалар ҳали-ҳамон кўчаларда атрофдагиларга қўл чўзаяпти? Ота-оналар нега фарзандларини ишлагга ундаяпти?

Демак, қонун ва унинг моҳиятидан ҳамма-миз ҳам тўлиқ хабардор эмасмиз. Қолаверса, айрим юртдошларимизнинг оилага, фарзанд-га, жамиятга бўлган тушунчасида кемтиклик мавжуд. Шу сабаб тоғни урса талқон қилишга қодир эркаклар, ҳаётда бир оз қийинчиликка дуч келган хотин-қизлар ҳам болаларини ти-ланчиликка ундашмоқда, уларни пул топишга мажбур қилишмоқда. Бу беғубор гўдаклар эса болалигидан, таълимдан, балки келажагидан маҳрум бўлаётди.

Бунга чек қўйиш фурсати етди. Зеро, бу жа-мият эртаси, миллат истиқболи билан боғлиқ масала. Боланинг эса бегонаси бўлмайди. Шун-дай эмасми?

Лазиза ШЕРОВА, журналист

«Ishonch»га жавоб берадилар...

НАЗОРАТ-ТАҲЛИЛ ТАДБИРЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ

«Ishonch» газетасининг 2023 йил 9 сен-тябрь сониде «Сурбет» СМСлар ёҳуд рухсатсиз юборилаётган телефон ха-барномалари хусусида» сарлавҳали мақола эълон қилинган эди.

Унга Олий Мажлис Қонунчилик па-латасининг Инновацион ривожла-ниш, ахборот сиёсати ва ахборот технологиялари масалалари қўмитаси қўйидаги мазмунда муносабат бил-дирди:

2022 йилнинг 7 июнь куни «Реклама тўғриси-да»ги ЎРҚ-776-сонли Ўзбекистон Республикаси-нинг қонуни қабул қилинди. Мазкур қонуннинг 30-моддасида телекоммуникациялар хизмат-ларини кўрсатиш чоғидаги реклама соҳасидаги муносабатлар тартибга солинади. Унга кўра, те-лекоммуникациялар хизматларини кўрсатиш чоғида рекламани тарқатишга фақат башарти абонент олдиндан розилик берсагина йўл қўйи-лиши назарда тутилган.

Бироқ бугунги кунда фуқароларнинг абонент рақамларига реклама кўринишидаги ахборотлар телекоммуникациялар хизматларини кўрсатувчи субъектлардан эмас, балки жисмоний ҳамда юри-дик шахслар томонидан юборилмоқда. Бу эса ўз навбатида фуқароларнинг ҳуқуқлари бузилишига олиб келмоқда.

Инновацион ривожланиш, ахборот сиёсати ва ахборот технологиялари қўмитаси ўзининг иш ре-жасига мувофиқ рекламаларнинг айланиши соҳа-сига оид масалаларни ўрганиш мақсадида жорий йилнинг ноябрь ойида «Реклама тўғрисида»ги ЎРҚ-776-сонли Ўзбекистон Республикасининг қо-нунининг ижро ҳолатини ўрганишга бағишлан-ган назорат-таҳлил тадбирини ўтказишни режа-лаштираётганини маълум қиламиз.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Инновацион ривожланиш, ахборот сиёсати ва ахборот технологиялари масалалари қўмитаси раиси И.АБДУЛЛАЕВ

МИССИОНЕРЛИК ВА ПРОЗЕЛИТИЗМ

УЛАРНИНГ ФАОЛИЯТ ШАКЛЛАРИ, ИЖТИМОЙ ХАВФИ ВА ОЛДИНИ ОЛИШ УСУЛЛАРИ

Бугунги глобллашув даврида миллатни, ўзликни, эътиқодни сақлаб қолиш ўта мушкул вазифага айланди. Чўнқи ёвуз кучлар турли миллат ва элатларни бир қолипга солиш устида бош қотириш-моқда ва бу борада аллақачонлар ишга киришганлар. Уларнинг асл мақсадлари аниқ: қандай бўлмасин, жамиятни таназ-зўлга дўчор қилиб, миллатларни умум-лаштириш. Шунга кўра, турли оқимлар ва миссиялар тарғиб қилинмоқда. Миссио-нерлик ва прозелитизмни ҳам уларнинг сирасига киритиш мумкин.

Агар мазмун-моҳиятига эътибор қарата-диган бўлсак, миссионерлик ва прозелитизм дин билан боғлиқ ҳолда шаклланган ва мута-ассибликка асосланган ҳодисалар ҳисобла-нади. Жумладан, «миссионерлик» сўзи лотинча «missio» феълидан олинган бўлиб, «юбориш», «вазифа топириш», «миссионер» эса «вази-фани бажарувчи» деган маъноларни англатади. Миссионерлик бир динга эътиқод қилувчи халқлар орасида бошқа бир динни тарғиб қи-лишга боғлиқ назарий ва амалий фаолият са-налади.

Прозелитизм эса тўғридан-тўғри бирон-бир динга ишонган фуқарони ундан воз кечишга ва ўзга динни қабул қилишга мажбурлаш демак-дир.

Диний секта деганда, маълум бир диндаги расмий ақидаларга зид равишда ажралиб чиққан

ёки мавжуд динлар ва конфессияларга умуман алоқаси бўлмаган ҳолда дин байроғи остида фаолият кўрсатадиган гуруҳлар тушунилади. Бу-гунги кунда ҳар иккала йўналишга мансуб таҳми-нан 5000 та секта фаолият кўрсатмоқда.

Миссионерлар ўз фаолиятларини йўлга қўйиш учун муҳим ҳудудларни белгилаб ола-дилар. Глобал даражадаги миссионерлик лойиҳаларида алоҳида мамлакат ёки мин-тақа эътиборда тутилади. Ҳозирги кунда хри-стиан миссионерлари, асосан протестант мар-казларининг диққат-эътибори ўзлари «10-40 ойна» деб атаган ҳудудга қаратилган. У шимо-лий кенгликнинг 10- ва 40-параллеллари ора-сидаги Африканинг ғарбда — Атлантика океани қирғоқларидан Кичик ва Марказий Осиё, Ара-бистон ярим ороли, Жанубий Осиёнинг Тинч океани қирғоқларига қадар чўзилган.

Маълумотларга кўра, дунёдаги жами мис-сионерларнинг учдан икки қисмини христиан миссионерлари ташкил этади. Хусусан, протес-тантлик замонавий миссионерликнинг асосий ҳомийси бўлиб қолмоқда. Уларнинг фаолияти кўплаб давлатларда катта муваффақият келтир-ган. Бугунги кунда Жануби-шарқий Осиёдаги буддавийликка анъанавий равишда эътиқод қилиб келган айрим мамлакатлар аҳолисининг

катта қисми христианликка эътиқод қилиши ана шундай зафарли юришлар натижасидир. Дастлабки халқаро христиан миссиялари 1910 йилда Шотландиянинг Эдинбург шаҳрида пайдо бўлган. Эндиликда эса юзлаб шундай макомга эга миссиялар фаолият юритмоқда. Уларни янада ривожлантириш, етарли моддий, маънавий ва инсон ресурслари билан таъмин-лаш жуда яхши йўлга қўйилган. Тамойилга кўра, халқаро миссияни ташкиллаштиришда маълум бир конфессиянинг барча бўғинлари қатна-шади.

Умуман, миссионерликка тарғиб қилиш-нинг кўплаб усуллари ва йўналишлари бор. Ўз навбатида, унинг олдини олишнинг ҳуқуқий асослари ишлаб чиқилган ва бу бизнинг Бош Қомусимизда ҳам мустаҳкамлаб қўйилган. Чунончи, унинг 31-моддасида «Ҳамма учун виждон эркинлиги қаболатланади. Ҳар бир инсон хоҳлаган динга эътиқод қилиш ёки ҳеч қайси динга эътиқод қилмаслик ҳуқуқига эга. Диний қарашларни мажбуран сингдиришга йўл қўйилмайди», деб таъкидланган. 18-модда-сида эса, «Ўзбекистон Республикасининг барча фуқаролари бир хил ҳуқуқ ва эркинликларга эга бўлиб, жинси, ирқи, миллати, тили, дини, ижтимоий келиб чиқиши, эътиқоди, шахсий ва

ижтимоий мавқеидан қатъи назар, қонун ол-дида тенгдирлар» дейилган.

Бундан ташқари, миссионерлик ва прозели-тизмга боғлиқ ноқонуний ҳаракатлар учун Жи-ноят кодексининг тегишли моддаларига асосан жавобгарлик белгиланган. Масалан, диний маз-мундаги материалларни тарқатиш мақсадида қонунга хилоф равишда тайёрлаш, сақлаш, Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб ки-риш ёки тарқатиш, йиғилишлар, митинглар, кўча юришлари ёки намоийшлар уюштириш, ўтказиш тартибини, диний йиғилишлар, кўча юришлари ва бошқа диний маросимлар ўтқа-риш қоидаларини бузиш, ғайриқонуний нодав-лат-нотижорат ташкилотлари, оқимлар, секта-лар фаолиятида қатнашишга ундаш, вояга ет-маган болаларни диний ташкилотларга жалб этиш учун жиноий жавобгарлик белгиланган.

Албатта, ҳар бир фуқаро қонунларга қатъий риоя қилиши керак. Ана шунда у унотўғри йўлга қирмайди ёки эгри оқимларга қўшилиб қол-майди.

Бобурбек РАЖАБОВ,
ИИБ Транспорт ва туризм объектларида хавфсизликни таъминлаш департаментининг Терроризмга қарши курашиш бўлими ходими

